

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ОБЛІКУ У ВИРОБНИЧІЙ СФЕРІ

КУРСОВА РОБОТА

на тему:

«Облік основних запасів»

Студентки 4-го курсу групи ОП-41

_____Хомич Л. В._____

Напряму підготовки 6.03.05.09 «Облік і аудит»

Фахове спрямування облік у промисловості

Керівник: _____Шевчук О.А_____

_____

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка ECST _____

Члени комісії:

_____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

_____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

_____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

ТЕРНОПІЛЬ – 2016

План

Вступ.....	2
1. Економічна сутність основних засобів.	4
2. Організація бухгалтерського обліку основних засобів.....	10
3. Документування операцій обліку основних засобів, їх амортизація (знос).....	16
4. Шляхи вдосконалення обліку основних засобів.	22
Висновок.....	37
Список використаної літератури.	39

Вступ

Серед проблем, висунутих практикою переходу до ринкової економіки, особливу актуальність набувають оцінка основних засобів і їх відображення в бухгалтерському балансі, а також облік їх вибуття.

Ринкові відносини обумовлюють об'єктивну необхідність підвищення ролі бухгалтерського обліку в управлінні підприємством. Для прийняття оперативних і тактичних рішень по управлінню підприємством в умовах постійно мінливої ринкової кон'юнктури і конкуренції товаровиробників необхідна своєчасна достовірна й аналітична інформація.

У нових умовах у підприємства зростає необхідність активніше використовувати бухгалтерський облік, щоб контролювати й удосконалювати свою роботу.

Облік займає одне з головних місць у системі управління. Він відображає регіональні процеси виробництва, розподілу і споживання, характеризує фінансовий стан підприємства, є основою для планування його діяльності.

Бухгалтерський облік не тільки відображає господарську діяльність, але і впливає на неї.

Облік є найважливішим засобом систематичного контролю за збереженістю всіх засобів господарства, за правильним їх використанням і виявленням додаткових резервів зниження собівартості продукції.

Особливе місце в системі бухгалтерського обліку займають питання, пов'язані із станом основних фондів. Це пояснюється тим, що вони у своїй сукупності утворюють виробничо-технічну базу і визначають виробничу мету господарства.

Точність показників об'єму, стану і руху основних засобів, а у відомій мірі і точність їх якісної характеристики багато в чому залежить від того, наскільки правильно і достовірно проведена їхня оцінка, маючи на увазі те, що неправильна оцінка основних засобів може не тільки спотворити загальну картину, але і викликати:

- неточне числення амортизації, а звідси собівартості і відпускних цін продукції (робіт, послуг), отже, прибутковості, рентабельності і прибутку;
- перекручування сум належного податку як із майна, так і з прибутку;
- неправильне відображення у бухгалтерському балансі співвідношення основних і оборотних коштів;
- невірне числення ряду техніко-економічних показників, що характеризують використання основних засобів: знос, коефіцієнти вибуття і надходження, широко застосовувані показники ефективності: фондівдача, фондоємність і фондоозброєність, невірно буде обчислюватися й ефективність вкладень у необоротні активи.

1.Економічна сутність основних засобів

1.1 *Поняття основних засобів та завдання обліку*

Основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання в процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-правових дій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких становить більше одного року.

Об'єкт основних засобів – це закінчений пристрій з усім пристосуваннями і приладдям для виконання певних самостійних функцій, чи відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів однакового або різного призначень, що мають для обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, внаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, певну роботу тільки у складі комплексу.

Якщо один об'єкт основних засобів складається із частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна з цих частин може визнаватися в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів.

Об'єкт основних засобів визнається активом, якщо існує ймовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди від його використання та вартість його може бути достовірно визначена.

Бухгалтерський фінансовий облік основних засобів повинен забезпечити:

- 1) контроль за зберіганням основних засобів;
- 2) своєчасне, правильне документальне оформлення відображення в обліку надходження основних засобів (фондів), їх внутрішнього переміщення (з цеху в цех, зі складу на склад, з відділу у відділ тощо), ефективного використання, вибуття (ліквідація, реалізація, безкоштовна передача);
- 3) своєчасне (щомісячне) відображення в обліку (амортизації) основних засобів;
- 4) визначення результатів від ліквідації, а також збитків від списування не повністю амортизованих об'єктів основних засобів;

5) виявлення зайвих та морально застарілих основних засобів.

Крім цього, бухгалтерський облік основних засобів повинен забезпечити контроль за ефективним використанням виробничих майданчиків, обладнання, машин, транспортних засобів та інших засобів праці.

Характерною особливістю засобів праці є те, що вони не мають тієї загальної взаємозамінності, яка характерна, наприклад, для потенційної робочої сили. Тому ефективність їх різна по галузях, підприємствах, окремих видах. Ця різниця для кожного конкретного засобу праці залежить від його технічного стану, ступеня фізичного й морального зносу.

Промислові підприємства постійно поповнюються новими засобами праці відповідно до вимог, досягнутого рівня технології виробництва, характеру й обсягу виготовлюваної продукції.

Поінформованість про наявність засобів праці та постійний контроль за їх ефективним використанням мають велике значення в управлінні виробничою діяльністю кожного підприємства. Цьому має сприяти добре побудований їх облік.

1.2 Класифікація і оцінка основних засобів

Для чіткого обліку основних засобів необхідно насамперед їх правильно класифікувати.

Основні засоби в Україні можна згрупувати за їх функціональним призначенням, за галузевою ознакою, за використанням, за ознакою належності, за натурально-матеріальним складом.

За функціональним призначенням:

1) виробничі – основні засоби, що безпосередньо беруть участь у виробничому процесі або сприяють його здійсненню (будови, споруди, силові машини та обладнання, робочі машини та обладнання), що діють у сфері матеріального виробництва;

2) невиробничі основні засоби, що не беруть безпосередньої або побічної участі у процесі виробництва її призначені в основному для обслуговування комунальних і культурно-побутових потреб трудящих;

3)будови, споруди, обладнання, які використовуються у невиробничій сфері.

За галузевою ознакою основні засоби поділяються на: промислові, будівельні, сільськогосподарські, транспортні, зв'язку.

Більша частина основних засобів належить до галузі «Промисловість». Вона безпосередньо пов'язана з процесом виробництва продукції. Але наявність інших видів господарської діяльності (ведення підсобного сільського господарства, будівельно-монтажні роботи, утримання дитячих установ тощо) зумовлює необхідність обліку основних засобів, що належать до інших галузей господарства (екскаватори, підйомні крани, бульдозери тощо), які перебувають на балансі промислового підприємства, належать до галузі «Будівництво», підсобного сільського господарства – до галузі «Сільське господарство».

У зв'язку з цим у бухгалтерському обліку основні засоби інших галузей поділяються на промислово-виробничі, виробничі та основні засоби інших галузей народного господарства.

До промислово-виробничих основних засобів належать: будови, споруди, передавальні пристрої, машини та устаткування, робочі машини та обладнання, вимірювальні й регулюючі прилади, лабораторне устаткування, обчислювальна техніка, інші машини та обладнання, транспортні засоби, інструмент, виробничий інвентар та приладдя, господарський інвентар, робочі та продуктивні тварини, багаторічні насадження, меліорація земель і водойми, інші основні засоби.

Невиробничі основні засоби безпосередньо не беруть участі у процесі виробництва. До невиробничих основних засобів належать: будови і споруди житлово-комунального та культурно-побутового призначення, транспортні засоби, обладнання, інструменти та інші основні засоби невиробничого призначення для обслуговування житлових, комунальних та культурно-побутових потреб населення.

За використанням основні засоби поділяють на діючі (усі основні засоби, що використовуються у господарстві), недіючі (ті, що не використовуються

у даний період часу у зв'язку з тимчасовою консервацією підприємств або окремих цехів), запасні (різне устаткування, що знаходиться в резерві й призначенні для зміни об'єктів основних засобів, що вибули або ремонтуються).

Істотне значення в обліку основних засобів має розподіл їх за ознакою належності на власні й орендовані. Власні засоби можуть складатися із статутного (пайового, акціонерного) капіталу, додаткового капіталу з відповідних джерел на розширення роботи підприємства, власних прибутків, цільового фінансування і цільових надходжень.

Орендовані основні засоби показуються у балансі орендодавця, тим самим виключається можливість подвійного обліку одних і тих самих засобів.

Залежно від характеру, стану основних засобів, часу оцінки розрізняють такі види вартості (за Національним стандартом бухгалтерського обліку №7

«Основні засоби»):

- 1) первісна вартість;
- 2) переоцінена вартість;
- 3) залишкова вартість;
- 4) вартість, яка амортизується;
- 5) ліквідаційна вартість.

Первісна вартість – історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) необоротних активів.

Переоцінена вартість – вартість необоротних активів після їх переоцінки.

Залишкова вартість – різниця між первісною (переоціненою) вартістю та сумою зносу основних засобів.

Справедлива вартість – ринкова вартість, визначена шляхом експертної оцінки, яку, як правило, визначають професійні оцінювачі.

Вартість, яка амортизується – первісна або переоцінена вартість необоротних активів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості.

Ліквідаційна вартість – сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією).

Придбані (створені) основні засоби зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю. Одиницею обліку основних засобів є об'єкт основних засобів.

Первісна вартість об'єкта основних засобів складається з таких витрат:

- 1) суми, що сплачують постачальникам активів за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків);
- 2) реєстраційні збори, державне мито та аналогічні платежі, що здійснюються у зв'язку з придбанням (отриманням) прав на об'єкт основних засобів;
- 3) суми ввізного мита;
- 4) суми непрямих податків у зв'язку з придбанням (створенням) основних засобів (якщо вони не відшкодовуються підприємством);
- 5) витрати зі страхування ризиків доставки основних засобів;
- 6) витрати на установку, монтаж, налагодження основних засобів;
- 7) інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, в якому вони придатні для використання із запланованою метою.

Витрати на сплату відсотків за користування кредитом не включаються до первісної вартості основних засобів, придбаних (створених) повністю або частково за рахунок позикового капіталу. Первісна вартість об'єктів основних засобів, зобов'язання за які визначені загальною сумою, визначається розподілом цієї суми пропорційно до справедливої вартості окремого об'єкта основних засобів.

Первісна вартість безоплатно отриманих основних засобів дорівнює їх справедливій вартості на дату отримання.

Первісною вартістю основних засобів, що внесені до Статутного капіталу

підприємства. Визначається погоджена засновниками (учасниками) підприємства їх справедлива вартість.

Первісна вартість об'єкта основних засобів, отриманого в обмін на подібний об'єкт, дорівнює залишковій вартості переданого об'єкта основних засобів. Якщо залишкова вартість переданого об'єкта перевищує його справедливу вартість, то первісною вартістю об'єкта основних засобів, отриманого в обмін на подібний об'єкт, є справедлива вартість переданого об'єкта з включенням різниці до витрат звітного періоду.

Первісна вартість об'єкта основних засобів, придбаного в обмін на неподібний об'єкт, дорівнює справедливій вартості переданого об'єкта основних засобів, збільшеній (зменшеній) на суму грошових коштів чи їх еквівалентів, що була передана (отримана) під час обміну.

Первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що призводить до збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання об'єкта.

Первісна вартість основних засобів зменшується у зв'язку з частковою ліквідацією об'єкта основних засобів.

Витрати, що здійснюються для підтримання об'єкта в робочому стані та одержання первісно визначеної суми майбутніх вигід від його використання, включаються до складу витрат.

2. Організація бухгалтерського обліку основних засобів

2.1 Облік надходження основних засобів

Основні засоби можуть надходити на підприємство як внески засновників до статутного фонду або безоплатно від інших підприємств. При цьому надходження основних засобів оформляється наступними бухгалтерськими проводками (таблиця 3.1).

**Таблиця 3.1 –
Бухгалтерські проводки у обліку основних засобів**

№	Господарські операції	Дт	Кт
1	Внески до статутного фонду основних засобів відображено внесок до статутного фонду	46	40
2	Одержано основні засоби як внесок до статутного фонду	10	46
3	Безоплатне отримання основних засобів відображено вартість безоплатно отриманих основних засобів	15	425
4	Безоплатно одержані необоротні активи зараховано до складу основних засобів	10	15

Бухгалтерські проводки, що використовуються при придбанні підприємством у постачальників основних засобів за плату показані у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 –

Бухгалтерські проводки у обліку основних засобів

№	Господарські операції	Дт	Кт
1	Відображено вартість основних засобів за договором постачання	15	63
2	Відображено суму ПДВ	641	63
3	Відображено суму за консультаційні, інформаційні, посередницькі, реєстраційні, транспортні послуги та інші витрати, пов'язані з придбанням основних засобів	15	685
4	Відображено суму ПДВ	641	685
5	Відображено відрахування до Пенсійного фонду при придбанні основних засобів (автомобіль)	949	952
6	Розрахунки по пенсійному забезпеченню зараховано об'єкт до складу основних засобів	949	952
7	Зараховано об'єкт до складу основних засобів	10	15

Об'єкт основних засобів може бути придбаний в результаті обміну на інший неподібний об'єкт основних засобів або інший актив. Собівартість такого активу оцінюється за справедливою вартістю отриманого активу, що дорівнює справедливій вартості переданого активу з поправкою на будь-яку суму грошей або грошових еквівалентів, що була передана. При цьому складаються наступні бухгалтерські проводки (таблиця 3.3).

**Таблиця 3.3 –
Бухгалтерські проводки у обліку основних засобів**

№	Господарські операції	Дт	Кт
1	Одержано основні засоби в обмін на готову продукцію	15	701
2	Зараховано до складу основних засобів	10	15
3	Собівартість відвантаженої готової продукції	90	26

Крім того, основний засіб може бути обмінаний на подібний об'єкт, який використовується при виробництві такої ж продукції та має таку ж справедливую вартість.

22 Облік вибуття основних засобів

Основні засоби списуються з балансу підприємства у разі їх вибуття або коли активи перестають відповідати критеріям визнання активу.

У разі, коли об'єкт основних засобів вибуває з експлуатації та зберігається для продажу, його відображають у балансі в складі оборотних активів за нижчою з двох оцінок – за балансовою вартістю або чистою вартістю реалізації.

Фінансовий результат від списання основних засобів розраховують як різницю між балансовою вартістю об'єкта та очікуваною чистою сумою надходжень від його продажу або ліквідації.

Прибуток або збиток від вибуття основних засобів була надзвичайна подія (аварія, пожежа тощо), відповідну суму прибутку або збитку відображають як фінансовий результат від надзвичайних подій.

Реалізація, ліквідація, безоплатна передача та передача основних засобів як внесок до статутного фонду іншого підприємства оформляється бухгалтерськими проводками, відображеними у таблиці 3.4.

**Таблиця 3.4 –
Бухгалтерські проводки у обліку основних засобів**

№	Господарські операції	Дт	Кт
1	Відображено дохід від реалізації основних засобів	31 37	742
2	Списано знос реалізованих основних засобів	131	10
3	Відображено залишкову вартість реалізованих основних засобів	972	10
4	Списано витрати, пов'язані з реалізацією основних засобів	972	31 37
5	Відображено суму податкових зобов'язань з ПДВ (у випадку реалізації виробничих основних засобів)	742	64
6	Відображено фінансовий результат від реалізації основних засобів	972	793
7	Списано знос ліквідованих основних засобів	131	10
8	Відображено залишкову вартість ліквідованих основних засобів	976	10
9	Відображено витрати, пов'язані з ліквідацією основних засобів	976	66
10	Відображено доходи від ліквідації основних засобів	20	746
11	Відображено суму податкових зобов'язань з ПДВ	976	64
12	Відображено фінансовий результат від ліквідації основних засобів	976	793 746
13	Безоплатне передача основних	131	10

	засобів списано знос переданих основних засобів		
14	Відображено залишкову вартість переданих основних засобів	976	10
15	Відображено суму податкових зобов'язань	976	746
16	Безоплатне передача основних засобів відображено знос переданих основних засобів	131	10
17	Відображено залишкову вартість переданих основних засобів	14	10
18	Відображено різницю між залишковою вартістю переданих основних засобів і справедливою вартістю інвестицій	14	746

П(С)БО7 визначені наступні види оцінки основних засобів:

Чиста балансова вартість основних засобів визначається як сума, за якою об'єкт основних засобів обліковується на балансі підприємства за вирахуванням суми накопиченої амортизації. Вартість, яка амортизується; представляє собою фактичну собівартість об'єкта основних засобів або іншу його оцінку, відображену у фінансовій звітності замість фактичної вартості за вирахуванням ліквідаційної вартості. Якщо величина ліквідаційної вартості є незначною, то при розрахунку вартості, що амортизується, її можна не враховувати.

Ліквідаційна вартість визначається як чиста сума, яку підприємство розраховує отримати за об'єкт основних засобів в кінці періоду використання, що передбачений, за вирахуванням очікуваних витрат на ліквідацію цього об'єкту.

Показники ліквідаційної вартості та вартості, що амортизується, є

розрахунковими, оскільки їх значення визначаються на підставі приблизних

розрахунків, а не за допомогою безпосереднього вимірювання. Використання показників ліквідаційної вартості та вартості, що амортизується, дозволяє більш обґрунтовано визначити ту частину вартості об'єкту, яка повинна бути віднесена на витрати протягом періоду його використання підприємством.

3. Документування операцій обліку основних засобів, їх амортизація (знос)

3.1 Організація первинного обліку основних засобів

Типова форма №03-1 «Акт прийому – передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів» застосовується для оформлення внутрішнього переміщення основних засобів з одного цеху (відділу, дільниці) до іншого, а також для виключення їх зі складу основних засобів при передачі іншому підприємству (організації). При отриманні (купівлі) основних засобів акт складає комісія, яка призначається розпорядженням (наказом) керівника підприємства. Акт складається в одному примірнику на кожний об'єкт.

Складання загального акту, яким оформляється приймання декількох об'єктів основних засобів, дозволяється лише при обліку господарського інвентарю, інструментів, обладнання тощо, якщо ці об'єкти однотипні, мають однакову вартість та прийняті в одному календарному місяці.

При передачі основних засобів іншому підприємству акт складається у двох примірниках (для підприємства, яке отримує, і підприємства, яке передає основні засоби).

При оформленні внутрішнього переміщення основних засобів акт також складається у двох примірниках у тому відділі, який здає основні засоби.

Типова форма №03-2 «Акт прийому – здачі відремонтованих, та модернізованих об'єктів» застосовується для оформлення приймання – здачі основних засобів з капітального ремонту, реконструкції та модернізації. Якщо ремонт, реконструкцію та модернізацію виконує інше підприємство, то акт складається у двох примірниках (другий примірник передається підприємству, що здійснило ремонт основних засобів).

Типові форми №03-3 «Акт на списання основних засобів» та №03-4 «Акт на списання автотранспортних засобів» застосовують для оформлення вибуття окремих об'єктів основних засобів при повній або частковій їх ліквідації.

Акт складається у двох примірниках комісією, що затверджена наказом

керівника підприємства (організації). Витрати з ліквідації, а також вартість отриманих матеріальних цінностей від розбору будівель демонтажу обладнання тощо відображають в акті у розділ «Розрахунок результатів списання об'єкта».

Типова форма №03-5 «Акт про установку, пуск та демонтаж будівельної машини, що взята напрокат» складається при установці, пуску і демонтажі будівельної машини, яку було взято напрокат. Підписується представником машино прокатної бази та механіком будівельної дільниці. В даній формі також відображаються відомості про стан машини до її здачі у прокат та після повернення.

Типова форма №03-6 «Інвентарна картка обліку основних засобів» застосовується для аналітичного та узагальнення інформації про всі типи основних засобів на підприємстві. Форма містить дані про технічні особливості об'єкта, норми амортизаційних відрахувань та ін. Традиційно ведеться в одному примірнику бухгалтерією, проте існує варіант побудови обліку з веденням двох примірників цих форм: один у бухгалтерії, другий у місцях експлуатації основних засобів замість форми №03-9 «інвентарний список основних засобів».

Типова форма №03-7 «Опис інвентарних карток з обліку основних засобів» застосовується для реєстрації інвентарних карток. Ця форма складається в одному примірнику в бухгалтерії з метою контролю за збереженням карток.

Типова форма №03-8 застосовується при ручній обробці облікової інформації для обліку руху основних засобів за класифікаційними групами. Відкривається в бухгалтерії в одному примірнику.

Типові форми №03-14 «Розрахунок амортизації основних засобів» (для промислових підприємств), №03-15 «Розрахунок амортизації основних засобів» (для будівельних організацій), №03-16 «Розрахунок амортизації по автотранспорту» використовуються для розрахунку амортизації основних засобів. Ці реєстри є єдиними для розрахунку амортизації. Поряд з інвентарними картками аналітичний облік основних засобів здійснюється у

книзі обліку основних засобів, або у Відомості 4-М при спрощеній формі обліку. У книзі або у відомості обліку основних засобів реєстрацію об'єктів основних засобів здійснюють у розрізі конкретних підрозділів підприємства з розмежуванням їх за обліково-класифікаційними групами.

3.2 Амортизація (знос) основних засобів

Під впливом часу, сил природи та в процесі експлуатації основні засоби поступово зношуються. Вони втрачають свої первинні фізичні якості, знижуються їх техніко-експлуатаційні можливості в результаті зменшується реальна балансова вартість основних засобів.

Амортизація – це систематичний розподіл вартості, яка амортизується, протягом строку корисного використання активу.

Знос основних засобів – сума амортизації об'єкта основних засобів, накопичена з початку строку їх корисного використання.

Земля та інші основні засоби, які мають необмежений строк корисного використання, не є об'єктом амортизації.

Строк корисної експлуатації основних засобів – це період, протягом якого підприємство передбачає використовувати відповідний об'єкт або кількість одиниць продукції (послуг), яку підприємство очікує отримати від його використання. Строк корисної експлуатації визначає само підприємство з урахуванням наступних чинників:

- 1) очікувальної потужності або фізичної продуктивності об'єкта;
  - 2) очікуваного фізичного зносу;
  - 3) очікуваного морального зносу (внаслідок технічного прогресу або зміни попиту на продукцію);
  - 4) правових або аналогічних обмежень одо використання об'єкта (наприклад, строк оренди, передбачений угодою або законодавством, що визначає граничний строк безпечної експлуатації певних об'єктів тощо).
- Оскільки строк корисної експлуатації визначають, виходячи з користі об'єкта основних засобів для конкретного підприємства, він може бути

коротший за нормативний (технічний, економічний) строк експлуатації.

Строк корисного використання може змінюватися:

- 1) у разі зміни технології виробництва або попиту на ринку продукції, що виробляється за допомогою цього активу;
- 2) у разі капіталізації наступних витрат, пов'язаних з використанням активу, що покращують його стан.

Результати зміни строку корисного використання об'єкта впливають на величину амортизації об'єкта в поточному та майбутньому періодах, а накопичена амортизація за попередній період не коригується.

Метод амортизації основних засобів обирається підприємством самостійно з урахуванням очікуваного способу використання активу.

Можна виділити наступні основні вимоги до амортизації основних засобів:

- 1) вартість об'єкту, що амортизується, повинна списуватись систематично протягом строку корисної служби;
- 2) метод амортизації, який використовується, повинен відображати процес споживання підприємством економічних вигід, що одержуються від об'єкта;
- 3) амортизаційні відрахування за кожний період часу повинні визнаватись як дохід, крім випадків, коли вони включаються до балансової вартості іншого активу.

Згідно з П(с)БО №7 амортизація основних засобів нараховується із застосуванням методів.

За методом рівномірного (прямолінійного списання вартість об'єкта, що амортизується, рівномірно списується (розподіляється) протягом строку його служби. При цьому річна норма амортизації та річна сума амортизації залишаються постійними на весь строк корисної служби об'єкта, накопичена амортизація збільшується, а балансова вартість об'єкта зменшується.

Виробничий метод заснований на передбаченні, що функціональна корисність об'єкта залежить не від часу, а від результатів його використання. При цьому строк корисної служби визначається кількістю продукції та обсягом послуг, які підприємство планує виготовити або надати з використанням об'єкта. При застосуванні цього методу амортизація розраховується шляхом розподілу вартості об'єкта, що амортизується, прямо пропорційно кількості продукції (обсягу послуг), виготовленої за відповідні періоди протягом строку його корисної служби.

Списання його вартості по сумі чисел (кумулятивний метод) визначається сумою років строку служби відповідного об'єкта за допомогою коефіцієнтів, у чисельнику яких зазначаються роки, що залишаються до кінця строку служби об'єкта (у зворотному порядку), а в знаменнику – загальна сума років експлуатації. Перемноживши кожен дріб на вартість об'єкту, що амортизується, визначають загальну суму амортизації.

Метод залишку, що зменшується, виходить з того, що корисність і продуктивність основних засобів у перші періоди використання є з того, що корисність і продуктивність основних засобів у перші періоди використання є значно вищими, ніж наступні. Норма амортизації застосовується не до вартості, що амортизується, а до балансової (залишкової) вартості об'єкта на кінець попереднього періоду. Фіксована норма амортизації приймається рівною річній нормі амортизації за прямолінійним методом, помноженої на коефіцієнт прискорення, який, як правило, дорівнює двом.

Якщо компоненти основних засобів мають різні строки технічного використання, відмінні від терміну корисного використання активу в цілому, то можуть застосовуватись різні норми та методи амортизації цих компонентів. Наприклад, літак та його двигуни повинні розглядатись як окремі об'єкти, які амортизуються, якщо вони мають різні строки корисного використання.

Метод амортизації основного засобу переглядається, якщо відбулися

суттєві зміни в очікуваному способі надходження економічних вигід від використання цих активів. Необхідність зміни методу амортизації може бути пов'язана, наприклад, з прискоренням морального старіння обладнання через появу на ринку нового виду обладнання, яке здатне ефективніше виконувати ті самі функції.

Аналітичний облік зносу основних засобів ведеться за видами основних засобів.

Амортизаційні відрахування відносять на витрати виробництва та обігу як частину вартості основних виробничих засобів, що відповідає їх зносу.

4. Шляхи вдосконалення обліку основних засобів.

Основними нормативними актами, що регулюють облік основних засобів в Україні є: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»[9] та Податковий кодекс України. [17] Оскільки все більше суб'єктів господарювання бажає перейти на міжнародні стандарти ведення обліку варто також проаналізувати сутність основних засобів і за міжнародним законодавством. Підходи до трактування сутності основних засобів в українському законодавстві та за МСБО 16 «Основні засоби»[15] представлені в таблиці 1.

Сутність поняття «основні засоби» згідно нормативно-правових актів

Таблиця 1

Нормативний документ	Визначення основних засобів
1	2
П(С)БО 7 «Основні засоби» [9]	матеріальні активи, які підприємство/установа утримує з метою використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)
Положення з бухгалтерського обліку необоротних активів бюджетних установ [18]	матеріальні активи, які утримуються установою для використання їх у виробництві/діяльності або при постачанні товарів, виконанні робіт і наданні послуг, для досягнення поставленої мети, та/або задоволення потреб установи, або здавання в оренду іншим особам і

	використовуються, за очікуванням, більше одного року
МСБО 16 «Основні засоби» [15]	матеріальні об'єкти, які утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг, для надання в оренду іншим або для адміністративних цілей та використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного звітного періоду.
Податковий кодекс України [17]	матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 2500 грн., невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 2500 грн. і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік .

Проаналізувавши основні нормативно-правові акти з питань обліку основних засобів можна зробити висновок, що усі науковці розглядають дані об'єкти як матеріальні активи, які використовуються досить тривалий період для здійснення діяльності суб'єктом господарювання. Вартісний критерій, по якому об'єкти можуть бути віднесені до складу основних засобів виділений лише Податковим кодексом України. Науковці ж, вивчаючи питання основних

засобів намагаються уточнити дану категорію відповідно до конкретної галузі, потреб аналізу, управління тощо. Систематизацію поглядів окремих дослідників щодо сутності поняття «основні засоби» наведено в табл. 2.

Таблиця 2.

Визначення терміну «основні засоби» окремими науковцями

Науковець	Визначення основних засобів
1	2
Бабіч В.	сукупність засобів праці, які функціонують у сфері матеріального виробництва в незмінній натуральній формі протягом тривалого часу та переносять свою вартість на заново створений продукт частинами в міру їх зношення.
Баранік О.	засоби праці виробничого та невиробничого призначення.
Бондар О.	сукупність матеріальних активів в формі засобів праці, які багаторазово приймають участь в процесі виробничо-комерційної діяльності і переносять на продукцію свою вартість частинами.
Ковальов Д.	матеріальні активи, які підприємство формує з метою використання їх у процесі виробництва чи постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних та соціально-культурних функцій і очікуваний

	термін корисного застосування яких перевищує рік.
Пиріжок Є.	матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх в процесі виробництва чи поставки товарів надання послуг, здачі в оренду іншим особам чи для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (чи операційного циклу, якщо він перевищує рік).
Черненко С.	це засоби праці виробничого і невиробничого призначення (будівлі, споруди, машини, передавальні пристрої, інвентар і т.п.), що беруть участь у процесі виробництва впродовж багатьох циклів, зберігаючи при цьому свою натуральну форму, і поступово (в міру зношення) переносять свою вартість на вироблену продукцію.
Яловега Л	сума капіталу, вкладеного в сукупність матеріально-речових об'єктів і цінностей, що використовуються в процесі виробництва для впливу на предмети праці і їх перетворення в придатні до

Останнім часом існує низка проблем, які негативно впливають на процес управління діяльністю підприємства, знижуючи ефективність використання основних засобів.(Рис.1).

Рис. 1.

Проблеми організації обліку основних засобів

Для усунення існуючих недоліків в перевірці основних засобів і підвищення ефективності їх контролю в подальшому на підприємстві можна провести внутрішню перевірку основних засобів. Контролер відрізняється від ревізора суттю підходу до перевірки. Його дії консультативні, він знає не лише бухгалтерський облік і звітність, а й економічні закони, юридичні права. Контроль не так намагається знайти цифрові і сумарні помилки, як дає огляд методу ведення бухгалтерського обліку підтвердження чи спростування результатів діяльності підприємства.

Контролерську перевірку треба провести загальну за запропонованою схемою, поставивши перед нею наступні завдання:

- перевірка стану обліку, наявності зберігання ефективності використання основних засобів;
- встановлення обґрунтованості правильності оформлення надходження і вибуття;

- перевірка правильного нарахування зносу і віднесення витрат на ремонт основних засобів;
- перевірка правомірності реалізації основних засобів, а також їх оцінка при реалізації;
- перевірка своєчасності і правомірності віднесення результатів від ліквідації на фінансово-господарську діяльність підприємства;
- перевірка достовірності віднесення суми переоцінок на рахунки бухгалтерського обліку.

Згідно наказу керівника підприємства бухгалтерія та всі виробничі підрозділи повинні будуть забезпечувати всебічну допомогу при проведенні перевірки, а на головного бухгалтера буде покладено контроль за своєчасним представленням для перевірки первинних та зведених документів. При проведенні перевірки необхідно звернути увагу на: перевірку вибуття основних засобів; відображення в обліку безоплатно переданих основних засобів; звіряння залишків по зведеним документам з оборотами в Головній книзі, особливо на оприбуткування основних засобів; перевірку правильності відображення даних .

Одним з таких питань є проблема складності оцінки основних засобів, яка полягає у виборі вартості, за якою слід їх вимірювати. Традиційним і найбільш методично розробленим способом оцінки в національній обліковій практиці є відображення основних засобів за первісною вартістю, яка складається з фактичних витрат на їх виробництво і придбання. Проте при оцінці основних засобів в умовах інфляційних процесів, застосування первісної вартості може привести до негативних наслідків. Навіть за умов незмінних цін, потенціал основних засобів не є незмінним, оскільки скорочується строк їх служби, вони стають морально застарілими.

01.09.2015 набрав чинності Закон України від 17 липня 2015 року № 655-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України, щодо зменшення податкового тиску на платників податку».

З урахуванням внесених змін збільшено до 6000 грн. вартісний критерій віднесення матеріальних активів до основних засобів. Проте при оцінці основних засобів в умовах інфляційних процесів застосування первісної вартості може привести до негативних наслідків. Навіть за умов незмінних цін, потенціал основних засобів не залишається незмінним, оскільки скорочується строк їх служби, вони стають морально застарілими. Основні засоби, які придбані в різний час і мають однакові характеристики, матимуть різну вартість. А проведення постійних переоцінок збільшує витрати підприємства, що в кінцевому результаті впливає на його фінансовий результат.

Основними проблемами, що виникають в процесі оцінки за справедливою вартістю основних засобів, є :

1. На сьогодні відсутні методичні основи обґрунтованого визначення вихідної оцінки основних засобів, що є досить важливим.

2. Використання поняття «справедлива вартість» в П(С)БО, оскільки ринкові ціни не можна назвати справедливими, так як вони не можуть бути одночасно справедливими для двох учасників ринку – продавця і покупця.

3. При виборі об'єктивного методу оцінки основних засобів необхідно мати на увазі, що не існує такої оцінки, яка б задовольняла вимоги всіх без винятку користувачів фінансової звітності.

Облік основних засобів повинен здійснюватися відповідно до умов чинного законодавства. Облік основних засобів на підприємствах складається з таких частин :

- введення в експлуатацію об'єктів основних засобів;
- поліпшення та ремонту об'єктів основних засобів;
- ліквідації об'єктів основних засобів;
- нарахування амортизації основних засобів.

Первинний, синтетичний та аналітичний облік основних засобів в основному відповідає вимогам, але система бухгалтерського обліку потребує певного вдосконалення.

Після проведеного дослідження були виявлені наступні недоліки:

– у первинних документах з обліку основних засобів за часту не всі реквізити заповнені, значна кількість інвентарних карток мають тільки електронний вигляд;

– на більшості підприємств не використовується рахунок 286 згідно з законодавством переведення основних засобів до необоротних активів і груп вибуття при реалізації;

– внутрішнє переміщення об'єктів не завжди оформлюється Актом приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів тощо;

– використовуються документи для обліку основних засобів які більшість підприємств використовує для обліку запасів (М-4 та ін.);

– на більшості підприємств використовуються недоцільні методи розрахунку амортизації для здійснення оптимальної амортизаційної політики. Основним джерелом відтворення основних засобів є амортизаційні відрахування. Відсутність наукового підходу до розробки механізму відтворення основних засобів спричинили значне погіршення стану активів.

Одним з проблемних питань залишається порядок визначення ліквідаційної вартості основних засобів через складність оцінки активів у майбутньому. Так, для техніки необхідно робити прогноз на 5-10 років, для будівель 40-50 років. При цьому фактично неможливо врахувати вплив на кінцеву вартість багатьох факторів, тому результат буде досить приблизним. Внаслідок цього, в багатьох господарствах ліквідаційна вартість взагалі не визначається. Таким чином, сума, яка підлягає перенесенню на витрати шляхом амортизації, встановлюється на рівні первісної вартості основних засобів, що не відповідає вимогам національного стандарту бухгалтерського обліку. Завдяки централізованим нормам усереднених відсотків ліквідаційної вартості основних засобів по групах для усіх підприємств визначення вартості, яка амортизується, матиме більш об'єктивний характер, зникнуть розбіжності у сумі ліквідаційної вартості одних і тих же активів, спроститься порядок її визначення, що приведе до підвищення якості облікової інформації [6].

На більшості підприємств не завадило б посилити контроль за збереженням та використанням основних засобів, а також контроль за документальним оформленням операцій з ними.

Дискусійність багатьох теоретичних положень, практична значимість обліку основних засобів, недостатній рівень їх дослідження з погляду сучасних потреб управління вимагає подальшого їх удосконалення.

У табл.3. зазначено декілька проблемних питань обліку переоцінки основних засобів та пропоновані шляхи їх вирішення.

Таблиця 3.

Проблемні питання обліку переоцінки основних засобів

Нормативна база	П(С)БО 7, пункт 16	П(С)БО 7, пункт 19-21
1	2	3
Проблемне питання	Проведення переоцінки всієї основних засобів, якщо переоцінювався хоча б один з об'єктів, який входить до такої групи	Відображення переоцінки у складі доходів та витрат звітного періоду
Причина	Завищення вартості однорідної групи основних засобів у разі переоцінки основних засобів невеликої вартості по відношенню до даної групи	Операції переоцінки не змінюють результатів господарської діяльності підприємства.
Шляхи вирішення	Проведення переоцінки групи лише у тому разі, якщо вартість об'єкта переоцінки є суттєвою по відношенню до	Відображення дооцінки та уцінки основних засобів на рахунках додаткового капіталу

	вартості відповідної групи основних засобів	
--	---	--

Зокрема, вважаємо суперечливим твердження пункту 16 П(С)БО 7 про те, що при проведенні переоцінки об'єкта основних засобів потрібно переоцінювати всю групу однорідних об'єктів основних засобів, оскільки вартість одного об'єкта може виявитися несуттєвою відповідно до групи основних засобів [9]. Тому пропонується проводити дооцінку чи уцінку групи основних засобів, до якої входить об'єкт переоцінки, лише у разі зміни вартості об'єкта основних засобів, яка є значущою у вартості відповідної групи. Крім того, вважаємо недоцільним результати операцій переоцінки основних засобів відображати як доходи чи витрати звітного періоду, оскільки економічна сутність проведеної операції не полягає у зміні результатів господарської діяльності підприємства, а визначає реальну вартість об'єкта. Тому операції дооцінки та уцінки основних засобів варто відображати як зміни сальдо рахунків додаткового капіталу: дооцінку треба відображати як його збільшення, а уцінку – як його зменшення. Також одним з проблемних питань є облік основних засобів, утримуваних для продажу, який регулюється П(С)БО 27 “Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність” [8]. Згідно із Планом рахунків [7] та Інструкцією № 291 [4], для таких об'єктів передбачено субрахунок 286 “Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу”, де обліковуються основні засоби, які не використовуються у виробничих цілях та повинні бути реалізовані протягом року. Але цей субрахунок знаходиться у складі рахунку 28 “Товари”, який використовується для обліку оборотних активів, а основні засоби обліковувати як запаси вважаємо необґрунтованим. Для відображення зазначених активів доцільно використовувати субрахунок 109 “Інші основні засоби”. Суперечними в цьому контексті є зміни, внесені до субрахунків 943 “Собівартість реалізованих виробничих запасів” та 712 “Дохід від реалізації інших оборотних активів”, де, крім собівартості та отриманих доходів від реалізованих запасів, обліковують й собівартість та отримані доходи від реалізації необоротних активів і груп

вибуття. Для вирішення цієї проблеми доцільно використовувати субрахунки 977 “ Інші витрати звичайної діяльності” та 746 “ Інші доходи від звичайної діяльності” відповідно. З метою покращення бухгалтерського обліку основних засобів, вважаємо доцільним ввести до Плану рахунків окремий рахунок для відображення витрат на ремонт основних засобів із субрахунками поточного та капітального ремонтів. Цей рахунок повинен бути активним і калькуляційним, де по дебету слід відображати всі витрати на ремонт основних засобів. З кредиту цього рахунку слід списувати витрати закінчених ремонтів на витрати звітного періоду. Залишком на рахунок будуть суми по незавершеним поточним та капітальним ремонтам. Стратегія застосування міжнародних стандартів передбачає реформування системи бухгалтерського обліку та впровадження методології поширення інформації з економічних питань згідно з міжнародними стандартами для забезпечення відкритості, прозорості та зіставлення показників фінансової звітності суб'єктів господарювання. Тому досить важливим етапом удосконалення обліку основних засобів є гармонізація П(С)БО 7 з М(С)БО 16 “ Основні засоби”, зокрема у частині:

- у П(С)БО 7 потрібно визначити необхідність проводити переоцінку основних засобів лише в тому разі, якщо їх справедливую вартість можна достовірно визначити;

- варто запровадити способи можливого визначення справедливої вартості об'єкта основних засобів, яка повинна бути документально засвідчена;

- при операціях обміну варто оцінювати об'єкт основних засобів за справедливою вартістю, а не виходити з їх поділу на подібні чи неподібні об'єкти, що є досить абстрактним положенням;

- у П(С)БО 7 доцільно дати посилання на П(С)БО 28 “ Зменшення корисності активів” щодо встановлення порядку зменшення корисності активів;

- скасувати пункт про використання податкового методу нарахування амортизації.

Для нарахування амортизації у П(С)БО 7 варто розробити компетентний підхід, який мав би на меті нарахування амортизації на кожен частину об'єкта

основних засобів окремо, якщо ці окремі частини об'єкта мають різний термін експлуатації, що впливає на строки їх зношення.

На практиці вплив на вибір методу амортизації здійснюють такі чинники:

- 1) простота методу та можливість його застосування;
- 2) вплив на собівартість продукції та вартість ресурсів;
- 3) наявність корпоративної політики у сфері нарахування амортизації.

У літературі не існує єдиної думки щодо найкориснішого або найдоцільнішого з методів. Тому у питанні вибору методу нарахування амортизації пропонуємо виходити з двох позицій:

- 1) принцип обачності (найбільше принципу обачності відповідає метод зменшення залишкової вартості, за яким нараховується найбільша сума амортизації в перші роки використання об'єкта);
- 2) очікуваний спосіб отримання економічних вигід від використання об'єктів.

Таблиця 4.
Проблемні аспекти порядку нарахування амортизації шляхи їх вирішення

Джерело	Проблемне питання	Причини	Шляхи вирішення
1	2	3	4
П(С)БО 7, пункт 29	Нарахування амортизації розпочинається з місяця, наступного за місяцем, у якому об'єкт основних засобів став придатним для використання	Виникає неоднозначність трактування початку нарахування амортизації, якщо об'єкт не потребує монтажу	Встановити необхідність нарахування після місяця, в якому об'єкт основних засобів було введено в експлуатацію, що документально підтверджено
П(С)БО 7, пункт 24	Термін корисного використання об'єктів основних засобів	Заниження терміну корисного використання підприємствами	Встановити мінімальний термін корисного використання різних видів основних засобів
П(С)БО 7, пункт 22	Відсутність можливості нарахування амортизації окремих частин об'єктів основних засобів, якщо вони мають різний термін використання		Відображення дооцінки та уцінки основних засобів на рахунках додаткового капіталу

Також для нарахування амортизації досить важливим є визначення адекватного терміну корисного використання об'єкта, який би не впливав на викривлення інформації про основні засоби у фінансовій звітності. Така

проблема різниці терміну корисного використання можлива, коли однотипні об'єкти використовуються на різних підприємствах. Тому вважаємо доцільним законодавчо встановити мінімальну межу корисного використання різних видів основних засобів та відмовитись від регулювання цих питань в податковому обліку. Це зробить неможливим заниження терміну використання основних засобів підприємствами.

Отже, за результатами дослідження можна поради наступні шляхи удосконалення обліку основних засобів:

1) вибір оптимальної за складом і обсягом облікової інформації, яка забезпечить реалізацію тих завдань, які поставлені перед обліком основних засобів

2) розробка та запровадження раціональних схем документообігу, що дозволяли би своєчасно виконувати поставлені завдання при мінімальних витратах трудових, матеріальних та фінансових ресурсів.

3) удосконалення змісту та складу носіїв інформації з обліку основних засобів. Провівши аналіз змін у законодавчій базі, яка стосується обліку основних засобів, було доведено, що окремі графи типових форм первинних документів втратили свій зміст і на підприємствах не використовуються. Це, наприклад, такі реквізити, як код норми амортизаційних відрахувань, джерело придбання, дата початку сплати за основні засоби.

4) повна комп'ютеризація обліку основних засобів. Викликано це необхідністю оперативного одержання відомостей про рух основних засобів, своєчасного та правильного розрахунку сум амортизації, визначення зносу у відповідності до встановлених норм тощо.

Однією із найпоширеніших програм є «1С: Бухгалтерія», впровадження якої забезпечило б оперативний, точний облік, охоплювало всю виробничу і фінансово – господарську діяльність господарства.

В сучасних умовах ця програма відповідає вимогам бухгалтерів не в повній мірі, але вона вдосконалюється, змінюється, з'являються її нові версії. Однак вперше потрібно позбутися протиріч в законодавстві.

Удосконалення методики нарахування амортизації. Це проблемне питання можна вирішити наступними шляхами:

- по-перше, необхідно визначити адекватний термін корисного використання об'єкта, який би не впливав на викривлення інформації про основні засоби у фінансовій звітності;

- по-друге, встановити необхідність нарахування амортизації після місяця, в якому об'єкт основних засобів було введено в експлуатацію.

Удосконалення й відображення переоцінки основних засобів в обліку. Вважається недоцільним результати переоцінки основних засобів відобразити як витрати або доходи звітного періоду, бо суть цієї операції полягає не у зміні результатів господарської діяльності підприємства, а у визначенні реальної вартості об'єкта. Це обумовлює доцільність відображення дооцінки та уцінки основних засобів як зміну сальдо рахунків додаткового капіталу.

При операціях обміну варто оцінювати об'єкти основних засобів за справедливою вартістю, а не виходити з їх поділу на подібні чи неподібні об'єкти, що є досить абстрактним положенням.

Висновок

Будь-яке виробниче підприємство створюється з метою виготовлення продукції та її реалізації. Але здійснення процесу виробництва неможливе без наявності обладнання, устаткування, будівель, без сировини, матеріалів, які в процесі обробки перетворюються на готовий продукт.

Таким чином, процес придбання засобів виробництва є важливою передумовою для здійснення основної діяльності підприємства.

Основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання в процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-правових дій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких становить більше одного року. Основні засоби відіграють важливу роль в діяльності будь-якого суб'єкта господарювання.

Характерною особливістю засобів праці є те, що вони не мають

взаємозамінних і тому ефективність їх різна по галузях, підприємствах, окремих видах.

Бухгалтерський облік основних засобів повинен забезпечити контроль за ефективним використанням виробничих майданчиків, обладнання, машин, транспортних засобів та інших засобів праці.

За галузевою ознакою основні засоби поділяються на: промислові, будівельні, сільськогосподарські, транспортні, зв'язку.

Метою бухгалтерського обліку основних засобів є сприяння раціональному використанню засобів і предметів праці у підприємницькій діяльності для одержання найбільшого прибутку, спрямованого на задоволення соціальних потреб працівників підприємства.

Бухгалтерський облік і контроль основних засобів потребує удосконалення в методико-організаційних аспектах, а також узгодженості законодавчо-нормативних документів. Крім того, у П(С)БО 7 наявні істотні розбіжності із міжнародними стандартами. Тому запропоновані шляхи удосконалення нормативної бази бухгалтерського обліку основних засобів дозволять гармонізувати вітчизняний облік з міжнародними стандартами та зменшити невідповідності й проблемні питання обліку основних засобів.